

UiO : **Faculty of Law**
University of Oslo

EUs rammeverk for datadeling

Lee A. Bygrave

Senter for rettsinformatikk, IfP

Halvdagsseminar om deling av data i offentlig forvaltning, 28. sept 2023

«A European Strategy for Data» (COM(2020) 66)

«Citizens should be empowered to make better decisions based on insights gleaned from non-personal data. And that data should be available to all – whether public or private, big or small, start-up or giant. This will help society to get the most out of innovation and competition and ensure that everyone benefits from a digital dividend. This digital Europe should reflect the best of Europe - open, fair, diverse, democratic, and confident».

Overordnede mål

- styrke den europeiske dataøkonomien
 - gjøre den mer smidig (jf «data-agile economy»)
 - gjøre den mer konkurransedyktig overfor USA, Kina og India
- fremme viderebruk både i demokratisk og næringsutviklingsrettet øyemed
 - tilrettelegge for SMB-er
 - etablering av sektorielle «data spaces»

Men «beistet» skal respekteres ...

Deling fra hvem til hvem?

- I utgangspunktet G2B, G2S og (i mindre grad) G2G og B2G, også på tvers av landegrenser
 - Jf f.eks EP resolusjon 25. mars 2021 (2020/2217(INI))
- I praksis mest fokus hittil på G2B og G2S
 - «Viderebruk» fremfor «gjenbruk»
 - Forvirring pga. bruk av «re-use» for begge.
- NB: mye av delingspolitikken er fra før Ukrainakrigen

Rettslige «grunnpilarer» for datadeling (1)

- Forordningen om felles digital portal («Single Digital Gateway») (2018/1724) (SDGR)
 - fremmer prinsippet om «kun én gang» («once-only»)
 - Prinsippet operasjonaliseres i hovedsak på tvers av EU/EØS medlemsland
 - GDPR/PVF («beistet») har forrang

Rettslige «grunnpilarer» for datadeling (2)

- FFD-forordningen (2018/1807)
 - dekker andre opplysninger enn personopplysninger
 - forbyr nasjonale lokaliseringskrav

Rettslige «grunnpilarer» for datadeling (3)

- Åpne data-direktivet (2019/1024) (Open Data Directive; ODD)
 - omarbeidelse av PSI-direktivet (2003/98/EF)
 - regulerer hvordan offentlig sektors «åpne» data skal tilgjengeliggjøres for viderebruk
 - anvendes ikke på beskyttede data (art 1(2))
 - nye krav vedr. «høy verdi» datasett (HVD)
- fremme innebygd åpenhet («open by design and by default») (art 5(2))

Rettslige «grunnpilarer» for datadeling (4)

- HVD skal (etter eventuell overgangsperiode på to år) være gratis tilgjengelig for enhver og for enhver type viderebruk (ODD art 14)
- nærmere regulert i HVD-gjennomføringsforordning (2023/138)
- uklarhet rundt unntak for visse organer som er avhengig av inntjening

Rettslige «grunnpilarer» for datadeling (5)

- Dataforvaltningsforordningen (2022/868)
(Data Governance Act; DGA)
 - omhandler tilgjengeliggjøring av bestemte typer «beskyttede data» for viderebruk
 - ennå ikke inntatt i EØS-avtalen
 - Anvendes ikke på gjenbruk (utveksling) av data mellom offentlige organer «in pursuit of their public tasks» (art 2(2))

Rettslige «grunnpilarer» for datadeling (6)

- Forslag til forordning om et europeisk helsedataområde (European Health Data Space) (COM/2022/197 final)
 - supplerer DGA/DFF
 - «data altruism» = grunnleggende prinsipp
 - regulerer sekundær anvendelse av elektroniske helseopplysninger (EPJ-systemer) til bestemte formål
 - forbyr visse formål

Rettslige «grunnpilarer» for datadeling (7)

- Forslag til forordning om data (Data Act)
(COM/2022/68 final)
 - supplerer DGA/DFF
 - dekker B2G når «exceptional need»

Rettslige «grunnpilarer» for datadeling (8)

- DA B2G krav:

“A public sector body or a Union institution, agency or body having received data pursuant to a request made under Article 14 shall: (a) **not use the data in a manner incompatible with the purpose for which they were requested**; (b) implement, insofar as the processing of personal data is necessary, technical and organisational measures that safeguard the rights and freedoms of data subjects; (c) **destroy the data** as soon as they are no longer necessary for the stated purpose and inform the data holder that the data have been destroyed.” (art 19(1))

Tilbake til «beistet»

Formålsbegrensningsprinsippet i GDPR

«Personopplysninger skal ... **samles** inn for **spesifikke, uttrykkelig angitte** og **berettigede** formål og ikke viderebehandles på en måte som **er uforenlig** med disse formålene; viderebehandling for arkivformål i allmennhetens interesse, for formål knyttet til **vitenskapelig** eller **historisk forskning** eller for **statistiske** formål skal, i samsvar med artikkel 89 nr. 1, ikke anses som uforenlig med de opprinnelige formålene («formålsbegrensning»)

- PVF art 5(1)(b)

Kriterier for vurdering av forenlighetskravet, jf art 6(4)

- «**enhver forbindelse** mellom formålene som personopplysningene er blitt samlet inn for, og formålene med den tiltenkte viderebehandlingen,
- i hvilken **sammenheng** personopplysningene er blitt samlet inn, særlig med hensyn til **forholdet mellom de registrerte og den behandlingsansvarlige**,
 - «særlig de **registrertes rimelige forventninger** på grunnlag av forholdet de har til den behandlingsansvarlige» (fortalepkt. 50)

Kriterier for vurdering av forenlighetskravet, jf art 6(4) (fortsettelse)

- «**personopplysningenes art**, især om særlige kategorier av personopplysninger behandles, i henhold til artikkel 9, eller om personopplysninger om straffedommer og lovovertridelser behandles, i henhold til artikkel 10,
- de **mulige konsekvensene** av den tiltenkte viderebehandlingen for de registrerte,
- om det foreligger **nødvendige garantier**, som kan omfatte kryptering eller pseudonymisering.»

Begrensning på forenlighetskravets rekkevidde

- Forenlighetskriterier kun relevante «[d]ersom behandlingen for et annet formål enn det som personopplysningene er blitt samlet inn for, **ikke bygger** på den registrertes **samtykke** eller på **unionsretten** eller **medlemsstatenes nasjonale rett** som utgjør et **nødvendig og forholdsmessig tiltak** i et demokratisk samfunn for å sikre oppnåelse av målene nevnt i artikkel 23 nr. 1 ...»
- Mao kriteriet kun kommer til anvendelse når rettslig grunnlag er avtale (art 6(1)(b)), vitale interesser (art 6(1)(d)) eller berettiget interesse (art 6(1)(f))

EU-domstolspraxis

- Sak C-268/21, *Norra Stockholm Bygg AB v Per Nycander AB*
- Sak C-77/21, *Digi Távközlési és Szolgáltató Kft. v Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság*

Sak C-77/21 *Digi Távközlési*

- Art 6(4) kriterier «reflect the need for a specific, logical and sufficiently close link between the purposes for which the personal data were initially collected and the further processing of those data, and ensure that such further processing does not deviate from the legitimate expectations of the subscribers as to the subsequent use of their data» (avsnitt 36)

Sak C-77/21 *Digi Távközlési* (2)

- Videre: Art 6(4) kriterier «limit the reuse of personal data previously collected by ensuring a balance between, on the one hand, the need for predictability and legal certainty regarding the purposes of the processing of personal data previously collected and, on the other hand, the recognition of a degree of flexibility for the controller in the management of those data, and thereby contribute to the attainment of the objective of ensuring a consistent and high level of protection of natural persons ...» (avsnitt 37)

Sak C-268/21 *Norra Stockholm Bygg*

- «in order to safeguard important objectives of public interest» kan p.o. behandles «irrespective of the compatibility of that processing with the purposes for which the personal data were initially collected» (avsnitt 33)
- data opprinnelig innsamlet til skatteformål kan deretter brukes som bevis i sivil rettsak dersom bruken er hjemlet i lov som tilfredsstillter proporsjonalitetskrav (ikke forenlighetskrav) (avsnitt 37 flg.)